

Сучасному суспільству потрібен не виконавець, а людина – творець. Тому школа повинна навчити учнів вчитися планувати свою працю, самотійно шукати шляхи власного розвитку, щоб стати активними творцями свого майбутнього. А допомогти в цьому мають вчителі, які повинні стати партнерами учнів у навчанні.

Розвиток системи освіти у XXI столітті вимагає від педагогів впровадження нових методів навчання і виховання. В Національній доктрині розвитку освіти, ставиться завдання постійного оновлення змісту освіти та навчально-виховного процесу, який повинен будуватися відповідно до потреб особистості та індивідуальних можливостей дітей, зростання їх самотійності і творчої активності. Важливим інструментом в цих умовах стають інноваційні технології.

Слово інновація має латинське походження і в перекладі означає оновлення, зміну, введення нового.

Аналіз сучасної педагогічної літератури свідчить, що зміни неможливі без застосування на уроках:

- інформаційно-комунікаційних;
- інтерактивних;
- проектних технологій.

Музична освіта, яка заснована на новітніх педагогічних технологіях, виступає основою розвитку духовної культури особистості. Пошук нових ідей, нових шляхів спонукає мене до застосування у практиці викладання музичного мистецтва інноваційних технологій.

Проблема, над якою працюю – «Музичний розвиток школярів шляхом використання інноваційних технологій на уроках музичного мистецтва».

В своїй роботі найбільшу увагу приділяю інформаційно-комунікаційним технологіям, оскільки комп'ютерні технології та Інтернет дають змогу мені краще подати матеріал, зробити його більш цікавим, швидко перевірити знання учнів та підвищити їхній інтерес до навчання. З допомогою комп'ютера є можливість отримати найостаннішу інформацію, активно спілкуватися з колегами, учнями та батьками. Опанувавши програму складання презентацій PowerPoint, учитель сам стає режисером свого заняття. Ця програма дозволяє створювати анімаційний

опорний конспект уроку, включити відео- та аудіо-фрагмент, зобразити в динаміці якесь явище, подію, що допомагає учневі легше засвоїти новий навчальний матеріал.

Інформаційно-комунікаційні технології дозволяють мені успішно використовувати на уроці фрагменти відеофільмів, мультфільмів, що значно підсилює навчальний ефект. Стараюсь, щоб відеоінформація супроводжувалась низкою запитань розвиваючого характеру, щоб викликати дітей на діалог, коментування того, що відбувається (Показ відеофрагментів різноманітного виконання відомої у всьому світі колядки «Щедрика» в обробці Леонтовича різними мовами та різними світовими виконавцями викликає в дітей почуття національної гордості за культурну спадщину свого народу (див. Додаток 1: 5 клас. Тема уроку «Народна музика в творчості композиторів»)). З цікавістю учні обговорюють відеофрагменти з концертних записів музикантів, артистів, зокрема при вивченні теми «Новаторство в музичному мистецтві» (7 клас). Можливість синкретичного навчання (одночасно зорового та слухового сприйняття матеріалу) істотно підвищує показники змістового розуміння в школярів, спонукає їх давати критичну оцінку мистецькому твору, виконавцеві, викликає інтерес до пізнання. Використання інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє об'єднати інформацію, представлену в різних формах (текст, звук, графіка, відео, анімація), створювати презентації до уроків. З досвіду роботи, переконана, що ефективними є створення презентацій до біографій композиторів, архітекторів, скульпторів, живописців та їх творчості, що дає можливість учням краще і за короткий термін засвоїти навчальний матеріал і зацікавити їх вивченням теми, хоч для вчителя підготовка до таких уроків вимагає значних зусиль і затрати часу, набагато більшого як при підготовці до традиційного уроку. (див. Додаток II: Презентація «Образи й ідеали Ренесансу»). У вокально-хоровій роботі, при виконанні вокальних творів застосовуємо спів «Карооке», однак не часто, оскільки живе виконання більш емоційно впливає на душу дитини, розвиває її вокальний слух, вміння сприймати та відтворювати образ. В зв'язку з тим, що зараз ми працюємо за новою навчальною програмою, використовую тільки фрагменти програмного педагогічного забезпечення з музичного мистецтва попередніх років (ППЗ), які можна адаптувати до вивчення

нового матеріалу. При підготовці до уроків користуюсь відео та аудіоредакторами (Movavi Video Converter, Adobe Audition), інтернет технологіями та ресурсами WEB2.0, сервісами Google, YouTube, Picasa, Blogger, офісними програмними засобами, програмами для розробки тестів (MyTest , KTester).

Для проведення ефективних уроків впроваджую інтерактивні технології, які ґрунтуються на діалозі, моделюванні ситуації вибору, вільного обміну думками, авансуванні успіху.

Інтерактивне навчання відображає постійне спілкування вчителя з учнями, учнів з учнями. Відбувається спілкування всіх членів колективу. Під час навчання за такою моделлю використовую: дискусії, «Мозковий штурм», «Мікрофон», «Знайди зайве», «Навчаючись навчаю», «Знайди пару», «Паперова квітка», «Розрізане доміно», „Відгадай, чий голос?“ (див. Додаток 3).

Особливо сприятливо діють на школярів ситуації успіху, доброзичливий коментар відповіді на уроці, включення ігрових моментів на заняттях. Так, наприклад, вивчаючи тему «Ідеали й образи Ренесансу» у 8 класі на уроках мистецтва, для зацікавлення учнів пропоную форму оцінювання здійснювати за допомогою флоринів (грошова одиниця Флоренції епохи Ренесансу), за кожну правильну відповідь учень отримував флорин (хто заробив найбільшу кількість флоринів одержав найвищу оцінку). Вище названу технологію оцінювання учнів використовую і в інших класах.

Для розвитку критичного мислення школярів, здатності самостійно аналізувати інформацію, аргументувати свої думки на цьому ж уроці здійснювала інтерактивну вправу «Аналітики» (див. Додаток 4, Додаток 5 ). Інтерактивний матеріал дає змогу дитині самостійно працювати, міркувати, помилятися і виправляти помилки, зосереджувати увагу на зробленому, порівнювати, розвиває впевненість у собі, ініціативність.

Одним з інноваційних методів навчання, який сприяє формуванню самостійної творчої особистості є метод проектів.

При створенні проектів я довіряю учням, вважаю їх рівноправними учасниками спільної творчої роботи і постійно підкреслюю своєю поведінкою цю довіру. Проектне навчання можна вважати проблемним і розвивальним.

В своїй роботі використовую творчі, ігрові (імітаційні), інформаційні проекти. Творчі проекти застосовуємо з учнями при підготовці виховних заходів, ігрові – при проведенні уроків-казок. Проектна діяльність учнів заключається в створенні музичних та мистецьких проектів. Дитина вчиться самостійно планувати, розподіляти, узгоджувати, виконувати домовленості, працювати разом з іншими, поводити себе диференційовано, ефективно і цілеспрямовано. Результатом учнівських проектів є створення ними презентацій, концерних програм, тощо (див. Додаток 6).

Навчальний процес організую так, що учні шукають зв'язок між новими та вже отриманими знаннями, приймають альтернативні рішення, мають змогу зробити „відкриття”, формують свої власні ідеї та думки за допомогою різноманітних засобів, навчаються спілкуватися з іншими, робити обґрунтовані висновки, оцінювати власну роботу та роботу інших.

Застосовуючи інноваційні технології урок музики стає не просто уроком розвитку сенсорних музичних здібностей, а уроком мистецтва, коли розвиваються всі психічні процеси: сприйняття, мислення, пам'ять, увага й, зокрема, музичні здібності: тембровий слух, відчуття ритму, музичне мислення, і т. д., відбувається цілісний музичний розвиток дитини.

Велику роль приділяю формуванню співочих навичок учнів як на уроках музичного мистецтва, так і на заняттях вокально-хорових гуртків. З цією метою застосовую фонетичний, репродуктивний, фонопедичний методи навчання співу.

Для розвитку дитячого голосу мною була розроблена авторська система вокальних вправ (див. Додаток 7), в якій систематизовано власний дослідницький матеріал та досвід передових педагогів. Розроблені вправи ґрунтуються на засадах системного підходу до процесу формування співочих навичок.

Розвиваючи вокальну дикцію, практикую інтерактивні методи навчання: роботу в групах, вокальні діалоги, музичні ігри «Магічне коло» та інші (див.

Додаток 8. Фрагмент уроку. II клас. I семестр. Тема. Три типи музики. Марші... для іграшок) та традиційні: читання скоромовок, тощо (див. Додаток 9).

Для розвитку дихання, артикуляції, інтонації, гнучкості голосового діапазону на уроках відтворюємо фонопедичні вправи «У кого що всередині», «Весняні голоси», тренувальні дихальні вправи «Не згаси свічечку» та інші, звукоімітаційні вправи «Зозуля і Півник» (див. Додаток 10).

Вважаю, що діти повинні розуміти процес звукоутворення, з цією метою склала «Казку про голос» (див. Додаток 11).

Для зацікавлення учнів предметом використовую нетрадиційні уроки: уроки-казки, уроки-подорожі, уроки-концерти, уроки-конкурси та інші.

Музичне виховання на уроках органічно поєдную із використанням різних форм позакласної роботи: музичні вечори, концерти, творчі зустрічі, родинні свята, заняття вокального та хорового гуртків, відвідування театрів.

Внаслідок щоденної системної роботи як на уроках так і в позаурочний час зростає інтерес учнів до предмета «музичне мистецтво» та якість знань учнів. Як результат, учні отримують призові місця у Всеукраїнських, обласних, районних конкурсах-фестивалях, є активними учасниками обласних та районних масових заходів.

Також працюю над створенням пісенного матеріалу, написала музику більше як до 90 пісень. Серед них є пісні присвячені пам'яті відомих співаків С.Крушельницької, Квітки Цісик та на слова Т. Шевченка, Л. Українки, Л. Костенко, Б. Мельничука та інших.

Приймаю активну участь у районному методичному об'єднанні, де ділюся досвідом своєї роботи. До обласного семінару методистів РМК художньо-естетичного циклу, який відбувся у грудні 2011 р. підготувала концертну програму «Величаю тебе, Україно» та аудіозбірку своїх пісень «Сад любові», до якої увійшли пісні про Україну, рідний край, батьків та інші (див. Додаток 12)

Всю роботу спрямовую таким чином, щоб виховувати в учнів почуття патріотизму, національної гідності, гуманного ставлення до інших, привчаю їх бути активними творцями свого майбутнього.